

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਸਾਹਮਣੇ

ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

M/s. ਕੋਡੂਮਲ-ਰਿਖੀਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1955 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 47 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ (ਨਵੰਬਰ 1, 1951 ਦਾ LXX)—ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਅਤੇ 36—VOL ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਸੀਮਾ। ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ—ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLVII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 8—ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ—ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ (1908 ਦਾ IX)—ਧਾਰਾ 89—ਪੀ. —ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ — ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 20—ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਏਜੰਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ—ਕੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।—ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨ—“ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਅਤੇ “ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਪੈਸਾ”—ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ—ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ—ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 8, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1950 ਦੇ ਐਕਟ LXVIII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਅਤੇ 1950 ਦੇ ਐਕਟ LXVIII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਜੇ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਾਤਾ, ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਏਜੰਸੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ “ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ” ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਪਾਰ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਏਜੰਟ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿੱਥੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ "ਬਕਾਇਆ" ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ। "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹੈ। "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ", ਇਸ ਲਈ, ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਕੇਸ-ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼. ਏ. ਐਨ. ਭਨੋਟ, ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 13 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ

ਫੈਸਲਾ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ, ਫਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ, ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, 43,891-2-9 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੇ LXX ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫ਼ਤਰ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਥਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਡੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 29,215-2-9 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਚੋਲਾਂ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੁ. 14,676 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ.

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਮਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਉਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਵਦਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇਕੱਲੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਰਖਾਸਤ 1951 ਦੇ ਐਕਟ LXX ਦੇ ਤਹਿਤ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

- (1) ਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਫਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ-ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਹੈ?
- (2) ਜੇਕਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਰਕਮ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 70 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਕਰਜ਼ਾ" ਹੈ?
- (4) ਕੀ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (5) 29,215-2-9 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ?
- (6) ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (7) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦਰ 'ਤੇ?
- (8) ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ?

ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਫਰਮ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਰਕਮ 'ਕਰਜ਼ਾ' ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5 ਸੁੱਕਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 7 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰ: 5 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਛੇ ਫੀਸਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ। ਮਸਲਿਆਂ ਨੰ: 5 ਅਤੇ 6 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ, ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਐਲਐਕਸਐਕਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਪਬੰਧ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲੈਣਦਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ 10 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਲਾਗੂ

ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 9 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਜੋ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ: -

“ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 (IX of 1908) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ; ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ-

(ਏ) ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਇਕ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ- ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ XLVII) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ

(ਬੀ)

* * * * *

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ।”।

ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਸੂਟਸ) ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ ਨੰਬਰ 47) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ।

- “ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 (IX ਦਾ 1908), ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਇਸਦੀ ਸੇਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ।

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਐਕਟ, 1948, (1948 ਦਾ ਸੰਖਿਆ 47), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਸੇਧ ਐਕਟ, 1950, (1950 ਦਾ ਨੰਬਰ 68) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਾਰਾ 8), ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ: —

“ਭਾਰਤੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 (IX ਦਾ 1908), ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, —

(a) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ% ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 14 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ

ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। , 1950, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 8(ਏ) ਵਿੱਚ 1948 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 47 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ , 1908 (V of 1908), ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੁਦਾਲਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ-

(i) ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ii) ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ;

(iii) ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸ਼ਰਤ (ii) ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਨਾ ਕਥਿਤ ਮੰਨਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 70 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ

ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਧਿਕਤਮ ਸੇਕੰਡਮ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬਾਟਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਸਮੀਰ ਚੰਦ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਏ.ਡਬਲਯੂ. 5 ਪ੍ਰੋਮ ਨਾਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸਨ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੇਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ। ਧਾਰਾ 20 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਹੋਣਾ ਹੈ। "ਸੂਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ"। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ 9 ਦਸੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਿਖੀ ਰਾਮ, ਆਰ.ਡਬਲਯੂ. 2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸਰੋਕਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸਰੋਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸਰੋਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਬਸੰਤ ਮਾਈ ਰਾਮ ਲਾਈ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਬੰਧ 2000 (1943 ਈ.) ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁੰਡੀਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਮੀਰ ਚੰਦ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੈਸੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ।

"ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ 1881 ਦੇ ਕੇਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ III ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ III ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਿਆ:

- "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: -

- (1) ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (2) ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
- (3) ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 20(ਸੀ) ਵਿੱਚ "ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਆਖਿਆ 111 ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਹੈ, ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ (1)। ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ"

(1) 26 P.R. 1918

ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਇਹ "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ "ਬਕਾਇਆ" ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ। "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹੈ। "ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ", ਇਸਲਈ, ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਅਦਾਇਗੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਇਸ ਲਈ, ਭੁਗਤਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਉੱਥੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਅਸਲ ਅਦਾਇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਹੁੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਿਆਂ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਏਜੰਟ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿੱਥੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਲਾਹੌਰ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲੜੀ ਹੈ: ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਫਟ ਬਨਾਮ ਕਰਮਤ ਅਲੀ (1); ਆਸਾ ਰਾਮ ਕਾਲੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ-ਕਨਹੀਆ ਰਾਮ (2); ਪ੍ਰਿੰਥੀ ਸਿੰਘ-ਜਮਾਇਤ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਹਰਸੁਖ ਦਾਸ-ਝੋਗ ਮਾਈ (3); ਭਰਨਬੋ ਮਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ (4); ਫਰਮ

(1) 76 ਪੀ.ਆਰ. 1896

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 1 Lah. 203

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1924 Lah. 593

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 9 Lah. 455

ਰਾਮਦਿੱਤਾ ਮੱਲ ਸੰਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸੇਨ ਜੇਤ ਰਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੈਦੂਮਈ ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ (1); ਅਤੇ ਫਰਮ ਜਗਨ ਨਾਥ ਕੁਠਿਆਲਾ ਰਿਖੀਰਾਮ ਅਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਈ (2)।

ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਾਂ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਜਾਂ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, 1882 ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ III ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ.

ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਗਣੇਸ਼ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ (3) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵੈਕਟਰਲਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾਬੱਲੀ (4) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।). ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਰ.ਜੇ. ਵਾਈਲੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ (5) ਵਿੱਚ, ਹਿਲਟਨ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਪਾਲਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਲਈ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1940 Lah. 171

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਪੰਜਾਬ 378

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਪੰਜਾਬ 381

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 Mad. 663 (F.B.)

(5) A.I.R. 1950 Lah. 816

ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਲੈਣਦਾਰ ਸੀ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਆਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਆਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਯਮ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਵੇਖੋ ਸੋਨੀਰਾਮ ਜੀਤਮੁੱਲ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਡੀ. ਟਾਟਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (1), ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ (2), ਜਵਾਲਾ ਦਾਸ ਰਾਮ, ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਨੰਦ ਲਾਈ (3), ਅਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ (4)।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਾਤਾ, ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਏਜੰਸੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 20 ਫਰਵਰੀ, 1946 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 6 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1927 ਪੀ.ਸੀ. 156

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਪੰਜਾਬ 33

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਪੰਜਾਬ 128

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਪੰਜਾਬ 128

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਮਾਂ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਦੀ ਗੁਣ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਣਕ, ਝੋਨਾ, ਚੌਲਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਦੇ ਸਨ। ਅਨਾਜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਗੁੰਡੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਗੁੰਡੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, 29,215-2-9 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਚੌਲਾਂ, ਝੋਨਾ, ਕਣਕ, ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਭੇਜੇ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ। ਇਹ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। 14,676 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਛੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, 43,891-2-9 ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਬਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਫਰਮ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੁੰਡੀਆਂ ਜਾਂ ਡਰਾਫਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਦੀ ਫਰਮ ਵੱਲ 30,000 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸਨ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਰਕਮ 30,000 ਸੀ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 7,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ। ਇੱਕ ਡਰਾਫਟ ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 1946, ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ। 20,000 8 ਜੁਲਾਈ, 1946 ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਖਰੀ ਅਦਾਇਗੀ। 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ 3,000 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 30,000 ਫਰਮ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਉਸ ਫਰਮ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਸਿੱਧੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਾਰਚ 1946 ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਰੁ. 7,000 ਮੈਸਰਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ। 5,000 ਅਤੇ ਰੁ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਫਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 2,000 ਹਰੇਕ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਹਨ। 30,000 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੈਸਰਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ। ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਨੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਿਖੀ ਰਾਮ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ, ਜੋ

ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੱਖਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮ ਨਾਥ ਵੀ ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਥੇ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ। 30,000 ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੋਲੀ 'ਤੇ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 30,000 ਰੁਪਏ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੈਸਾ ਸੀ।

ਰਿਖੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਫਰਮ ਕਰਨ ਲਈ 30,000, ਜਾਂ ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸਬੰਧੀ ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ 30,000 ਰੁਪਏ ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਾ-ਬੁੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕੀਆਂ। -1947 ਦੌਰਾਨ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮਦਨੀ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਲੇਖਾ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ। ਸ੍ਰੀ ਕਾਲਾ ਰਾਮ, ਜੋ ਕਿ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਸਨ, ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਖੀਰਾਮ ਅਤੇ ਤਾਲਾਬ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ। ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੇਖਾ-ਬੁੱਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 30,000। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਰ.ਬੀ. ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। 30,000 ਮੈਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਵੱਡੀ ਰਕਮ 20 ਫਰਵਰੀ, 1946, ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਖਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 9 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 70 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 30,000 ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਡੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ। ਜੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਮੀਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਹ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਫਰਜ਼ੀ 89 ਤੋਂ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਹਿਤ ਆਰੰਭਕਤਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੀ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਜਾੜੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਸੂਟਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ)) ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 47, ਪਰ ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ ਭਾਗ 8, ਜੋ ਕਿ

ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸੀਮਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ

ਜੇ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ. ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਰ. ਬੀ. ਲਛਮਨ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਮੇਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ. ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ. ਉਸਨੇ ਵੀ ਫਰਮ ਆਰ ਬਾ. ਲਛਮਨ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਬੇਟੇ ਤੋਂ ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ. ਉਹ ਉਸ ਫਰਮ ਦਾ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ. ਗਵਾਹੀਬੈਂਕ ਦੇ ਬਾਕਸ ਨੇ ਪ੍ਰਮ ਨਾਥ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ. ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੋੜ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਆਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਆਰ ਬਾ. ਲਛਮਨ ਦਾਸ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਬੇਟੇ. ਸੀਮਾ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਸਟੈਂਪ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ' ਤੇ, ਉਹ 43,891-2-9 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜੂਆ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ.. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਉਤਸੁਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ. ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅੰਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਰੋਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਸੀ. ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ.

ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਉਜਾੜੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਕਰਸ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 70 of 1951 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀ ਹਾਂ. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਈ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ

